

Bank Polski

Centrum
Analiz

Agro Nawigator 1/2022

Analizy Sektorowe

5 kwietnia 2022

Wojna w Ukrainie podbija wzrosty cen na rynku żywności

SUROWCE ROLNE:

- **Zboża:** Wojna w Ukrainie dyktuje warunki na rynku zbóż. Obawy o ograniczoną podaż zbóż wywindowały ceny do nienotowanych dotychczas poziomów.
- **Mleko:** Pogłębia się spadek produkcji mleka u głównych eksporterów produktów mleczarskich. Niższa podaż, w warunkach wysokiego popytu przekłada się na wzrosty cen na rynku, które dodatkowo wzmacniane są efektami wojny w Ukrainie.
- **Drób:** Spadki produkcji drobiu u największych unijnych producentów. Wzrosty cen pasz ograniczają opłacalność chowu i podaż żywca na rynku.
- **Wieprzowina:** Silne spadki pogłowia świń w UE doprowadziły do redukcji produkcji w 1q22 i do wyraźnych wzrostów cen wieprzowiny. Jednocześnie skala podwyżek cen pasz nie pozwala oczekiwać istotnych zmian po stronie podażowej, stąd też niewykluczony jest dalszy wzrost cen trzody.
- **Wołowina:** Kontynuacja wzrostów cen wołowiny na wysokich poziomach. Ceny w kraju wpisują się w międzynarodowy trend podwyżek. Znacząco niższa jest podaż wołowiny z Brazylii.
- **Owoce:** Spadek eksportu jabłek na początku 2022. Odnotowuje się wysoki popyt na polski sok jabłkowy w USA.
- **Warzywa:** Odbudowa popytu w HoReCa wpływa pozytywnie na polski eksport warzyw, w tym mrożonych. Skutki wojny będą negatywne dla polskiego eksportu mrożonych ziemniaków.

NAWOZY:

- Wojna na Ukrainie w negatywny sposób odbija się na dostępności nawozów, a to przekłada się na wyższe ceny.

Departament Analiz Ekonomicznych
www.pkobp.pl/centrum-analiz

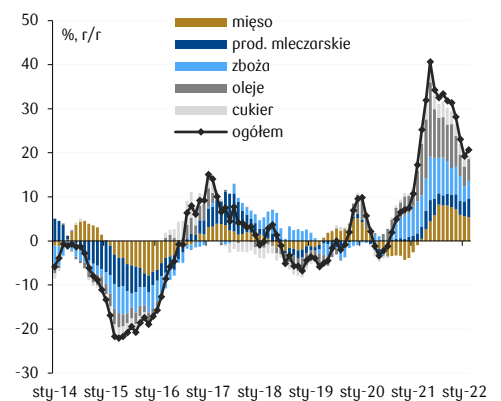
@PKO_Research

Zespół Analiz Sektorowych
analizy.sektorowe@pkobp.pl

Mariusz Dziwulski
tel. 22 521 81 88

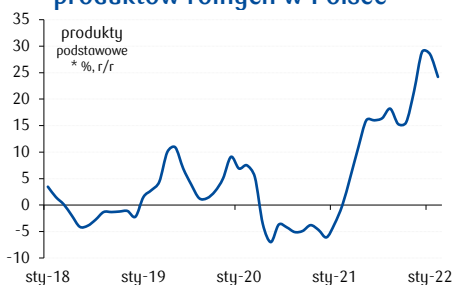
Maciej Rozkrut
tel. 22 521 87 39

Indeks cen żywności FAO – struktura

Źródło: FAO, PKO Bank Polski

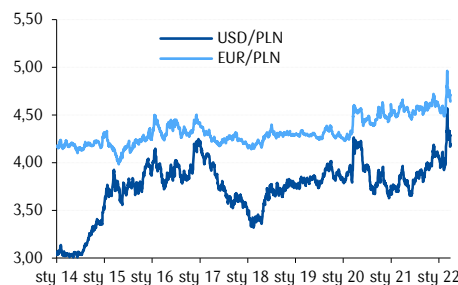
Zmiany cen skupu podstawowych produktów rolnych w Polsce

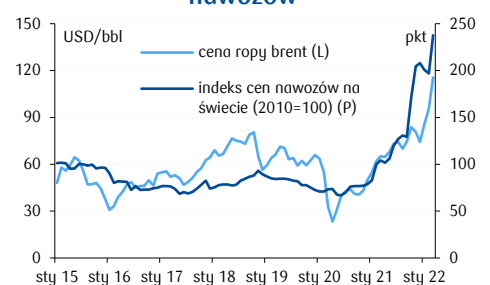
*pszenica, żyto, żywiec wołowy, żywiec wieprzowy, drób, mleko krowie

źródło: GUS, NBP, Bank Światowy, PKO Bank Polski

Kursy walut

Cena ropy vs światowy indeks cen nawozów

Zboża

WOJNA W UKRAINIE ZMNIJSZY PODAŻ ZBÓŻ

- Głównym czynnikiem kształtującym sytuację na rynku zbóż jest wojna w Ukrainie. Rosyjska agresja wywołała obawy o dostępność zbóż w najbliższym okresie, z uwagi na to, że Ukraina jest czołowym światowym eksporterem zbóż.
- Wojna wstrzymała dostawy zbóż z Ukrainy oraz stwarza zagrożenie dla ich podaży w sez. kolejnym. Ukraińska produkcja zbóż w sez. 2022/23 ulegnie zmniejszeniu z uwagi na niedobory środków do produkcji (głównie nawozów) czy też niemożność prowadzenia prac polowych. Według prognoz Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC), zasiewy zbóż w tym kraju znacząco zmniejszą – areal upraw pszenicy pod zbiory w 2022 może zmniejszyć się o 15% r/r, a kukurydzy o 38% r/r. W skali świata areal upraw tych zbóż będzie mniejszy odpowiednio o 0,7% i 0,9% r/r.

SŁABA DYNAMIKA UNIJNEGO EKSPORTU PSZENICY

- IGC w marcu obniżyła (w por. do lutego) szacunki eksportu pszenicy z Ukrainy w sez. 2021/22 o 3,7 mln t (do 20,8 mln t), a kukurydzy o 10,9 mln t (do 21,0 mln t). Taka skala spadków oznacza zmiany w strukturze światowego handlu zbożami w 2022, w tym zwiększoną presję na eksport pszenicy z UE i import kukurydzy do UE z innych kierunków.
- Dane KE dot. pierwszych 4 tyg. wojny nie wskazują dotychczas na istotne zmiany in plus w dynamice eksportu na rynki trzecie (eksport pszenicy w tym okresie zmalał o 44% r/r). Natomiast wpływ wojny uwidocznił się już w danych dotyczących unijnego importu kukurydzy. W 4 pierwszych tygodniach rosyjskiej agresji na Ukrainę zmalał on o nieco ponad 20% r/r (wobec wzrostu o 1,6% r/r we wcześniejszym okresie sezonu 2021/22), z czego łącznie w 3 i 4. tyg. wojny dostawy na rynek UE zmniejszyły się aż o 53% r/r.
- Według GUS polski eksport zbóż w pierwszych 7 mies. sez. 2021/22 zanotował spadek o blisko 19% r/r. Wywóz pszenicy w tym okresie zmniejszył się o 29% r/r, z czego w 4q21 odnotowano spadek sprzedaży o 47% r/r (por. wykres) a w styczniu'22 aż o 58% r/r. Sprzedaż pszenicy z Polski na rynki trzecie w pierwszych tyg. wojny również nie wykazywała zwiększonej dynamiki.

WZROSTY CEN ZBÓŻ

- Według MRiRW ceny zakupu pszenicy od połowy lutego do połowy marca wzrosły o 21-25%, a ceny kukurydzy o 19%. Podwyżki wywołane były w dużej mierze narastającymi obawami o dostępność zbóż, stąd też duży udział czynnika spekulacyjnego w ww. podwyżkach.

PERSPEKTYWY 2022

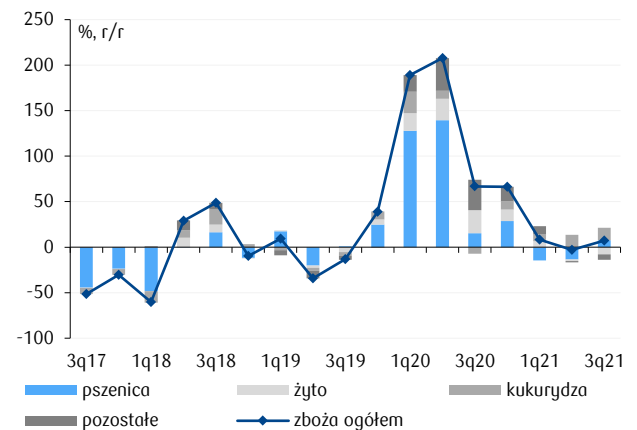

Prognozujemy, że przeciętna cena skupu pszenicy (GUS) w 2h22 ukształtuje się na poziomie wyższym o 30-55% r/r (por. aneks) wobec wzrostu przeciętnie o 55-65% r/r w 1h22. Prognoza uwzględnia zmniejszenie zbiorów pszenicy na Ukrainie w sez. 2022/23 oraz spadki plonów w niektórych regionach z uwagi na zmniejszoną dostępność i wysokie ceny nawozów, a także zwiększone światowe zużycie pszenicy, które może doprowadzić do pogłębienia spadku światowych zapasów na koniec sez. 2022/23. Na rynku zbóż występuje jednak duża niepewność z uwagi na ryzyko geopolityczne, a także pogodowe. Niewykluczone są również dalsze, bardziej znaczące obostrzenia w handlu zbożem rosyjskim, stąd możliwe, że zmienność cen na rynku zbóż pozostanie wysoka.

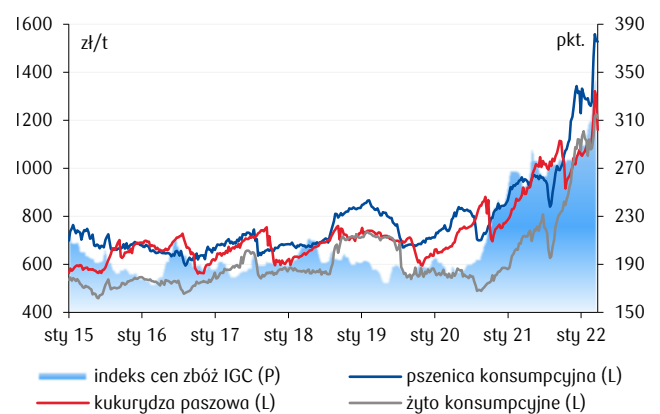
Pszenica i kukurydza - światowa produkcja i zapasy końcowe (mln t) - prognozy USDA (marzec21)

	2019/20	2020/21	2021/22	%, pp; r/r
Pszenica				
Produkcja	762	776	779	0,3
Zapasy końcowe	297	290	282	-3,0
Zapasy końcowe/zużycie (%)	39,7	37,1	35,8	-1,3
Kukurydza				
Produkcja	1120	1123	1206	7,4
Zapasy końcowe	306	291	301	3,3
Zapasy końcowe/zużycie (%)	27,0	25,6	25,2	-0,5

Polski eksport zbóż (wolumen)

Ceny zakupu zbóż w Polsce

Źródło: MRiRW, GUS, USDA, KE, IGC, PKO Bank Polski

Mleko

MALEJE PODAŻ MLEKA NA ŚWIECIE

- Produkcja mleka u głównych światowych eksporterów znajduje się w trendzie spadkowym. W 4q21 w UE (dane Komisji Europejskiej) dostawy mleka zmalały o 1,1% r/r. Spadki produkcji odnotowano w Nowej Zelandii (-3,2% r/r) oraz w Australii (-1,3% r/r), głównie z uwagi na niesprzyjające warunki pogodowe. W niewielkim stopniu zmniejszyła się również produkcja w USA (-0,2% r/r). Co więcej, dane dla stycznia'22 wskazują na spadek produkcji łącznie w tych krajach o 1,8% r/r. Ograniczaniu dostaw sprzyja narastająca presja kosztowa, tj. rosnące ceny pasz, nawozów oraz energii.
- Przy spadkach produkcji w Niemczech i Francji, wciąż wzrosty produkcji mleka odnotowywano w Polsce. Według GUS wolumen skupu w kraju w 4q21 wzrósł o 1,6% r/r. W styczniu i lutym'22 wzrost przyspieszył do +3,7% r/r.
- Mniejsze dostawy mleka przekładają się na spadki unijnej produkcji wyrobów mleczarskich, niemniej silniejsze obniżki notuje się w przypadku produkcji masła (-7,0% r/r w 4q21 vs -2,4% w 3q21) i odtłuszczonego mleka w proszku (-12,5% r/r vs -7,9% r/r), przy zwiększonej produkcji serów (+1,3% r/r vs +0,9% r/r).

ROŚNIE POLSKI EKSPORT PRODUKTÓW MLECZARSKICH

- Popyt na produkty mleczarskie utrzymuje się na podwyższonym poziomie, m.in. z uwagi na mniejsze niż przed rokiem obostrzenia w sektorze food service. Według GUS w 4q21 polski eksport produktów mleczarskich zwiększył się w ujęciu wartościowym o 27,3% r/r (głównie z uwagi na wzrosty cen) wobec +12,7% r/r w 3q21.
- Zmniejszone dostawy mleka w krajach UE poza Polską sugerują dalszy wzrost polskiego eksportu mleczarskiego. Czynnikiem, który może częściowo ograniczyć tempo sprzedaży, jest rosyjska agresja na Ukrainie. Ukraina jest dla Polski stosunkowo ważnym kierunkiem sprzedaży polskich serów i twarogów (ok. 11% eksportu tej kategorii w 2021). Rosja nie jest istotnym partnerem handlowym dla Polski, jest z kolei znaczącym odbiorcą kazeiny z UE, głównie z Francji.

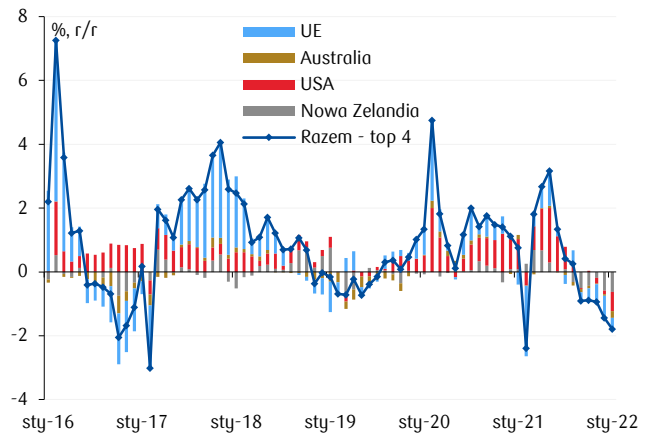
KONTYNUACJA PODWYŻEK CEN

- Mniejsza produkcja w krajach poza Polską i rosnące ceny produktów mleczarskich, mają odzwierciedlenie we wzrostach cen mleka na rynku krajowym. Według GUS przeciętna cena skupu mleka w Polsce w lutym wyniosła 184,21 zł/hl i była wyższa o 23,5% r/r. Sytuacja finansowa sektora mleczarskiego jest relatywnie dobra, co sprzyja oferowaniu wyższych stawek dostawcom surowca.

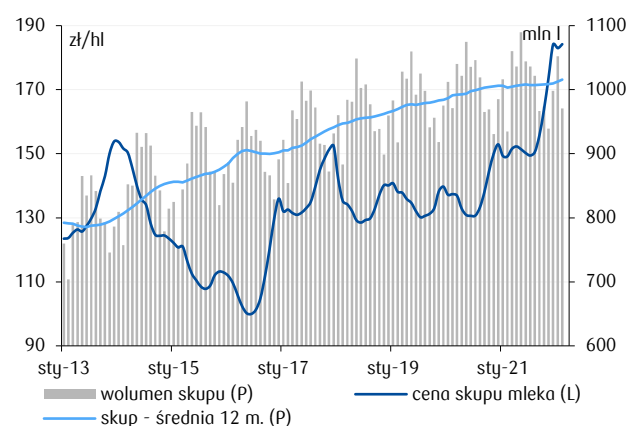
PERSPEKTYWY 2022

 Oczekujemy, że przeciętna cena skupu mleka w 2022 wzrośnie o 16-21% r/r. Jest to wyższy wzrost niż oczekiwany przez nas w pod koniec 2021 (+7-12% r/r). Wojna podbija podwyżki cen większości produktów mleczarskich, co znajdzie odzwierciedlenie również w cenach surowca. Wysokie ceny olejów i ograniczona ich dostępność (m.in. olej słonecznikowy) będą sprzyjać dalszym wzrostom cen margaryny i tym samym masła. Wysoka presja kosztowa może ograniczająco wpływać na światową produkcję mleka w najbliższych miesiącach, choć w Polsce scenariusz spadku dostaw jest mniej prawdopodobny. Jednocześnie utrzymywać się może wysoki popyt na produkty mleczarskie na rynku UE, czemu sprzyja wygasanie pandemii COVID-19.

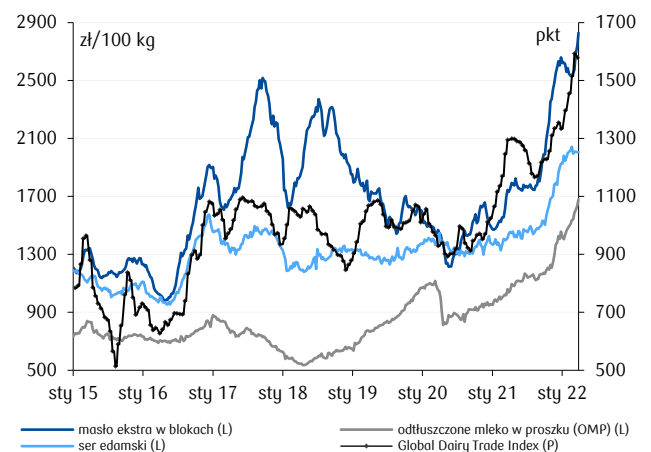
Zmiany produkcji mleka – główni eksporterzy

Cena i wolumen skupu mleka w Polsce

Ceny produktów w mleczarskich w Polsce

Źródło: MRiRW, GUS, USDA, KE, IGC, PKO Bank Polski

Drób

PRODUKCJA DROBIU W TENDENCJI MALEJĄCEJ

- Z danych Eurostatu wynika, że produkcja drobiu, mierzona masą ubojową, u głównych unijnych producentów (top-5) w 4q21 zmalała o 3,1% r/r (vs +0,7% r/r w 3q21). Największe spadki odnotowano w Hiszpanii i we Włoszech (po 5,4% r/r). Uboje w Polsce w analogicznym okresie zmalały o 3,4% r/r (vs -2,8% r/r w 3q21).
- Spadki podaży w kraju utrzymały się na początku 2022, na co wskazuje zmniejszona aż o 10,4% r/r (łącznie w styczniu i lutym) produkcja mięsa drobiowego w przedsiębiorstwach o zatrudnieniu powyżej 50 i więcej osób (za GUS).
- Czynnikiem wpływającym ograniczająco na produkcję jest wciąż nienajwyższa opłacalność chowu drobiu. Relacja cen skupu kurcząt do cen pasz na przełomie roku, po dwóch latach słabej koniunktury, dobiła do poziomu średniej wieloletniej (por. wykres), niemniej wciąż nie stanowi istotnego impulsu do zmiany tendencji w podaży drobiu w warunkach kolejnych podwyżek cen pasz. Oprócz czynnika kosztowego do przyczyn spadków zaliczyć można negatywne efekty grypy ptaków (HPAI) w Polsce, choć nie są one tak silne jak przed rokiem.

WZROST EKSPORTU W 4Q21

- Znaczące ożywienie nastąpiło w zakresie popytu na drób, czemu sprzyjały mniejsze niż przed rokiem restrykcje w funkcjonowaniu podmiotów HoReCa. Według GUS w 4q21 polski eksport drobiu, ograniczany mniejszą produkcją, wzrósł w ujęciu wolumenowym o niespełna 1% r/r, osiągając rekordowy kwartalny poziom 406 tys. t. Wartość sprzedaży zagranicznej (w EUR) zwiększyła się o 33% r/r z uwagi na silne podwyżki cen. Eksport w całym 2021 zamknął się wolumenem 1,47 mln t (-1,7% r/r).
- Większa liczba krajów z ogniskami HPAI ograniczała sprzedaż drobiu z UE na rynki trzecie. W 2021 unijny eksport mięsa i podrobów drobiowych zmalał o 11% r/r do 1,8 mln t.
- Wojna na Ukrainie ograniczy dostępność drobiu z tego kraju na rynku UE co najmniej krótkookresowo, co może przełożyć się na wzmocnienie popytu na drób z Polski. Dotyczy to głównie droższych elementów tuszki (filety). Warto odnotować, że wolumenowy eksport drobiu UE na Ukrainę (głównie tańsze produkty), przewyższa jego import. Ten także może wyhamować.

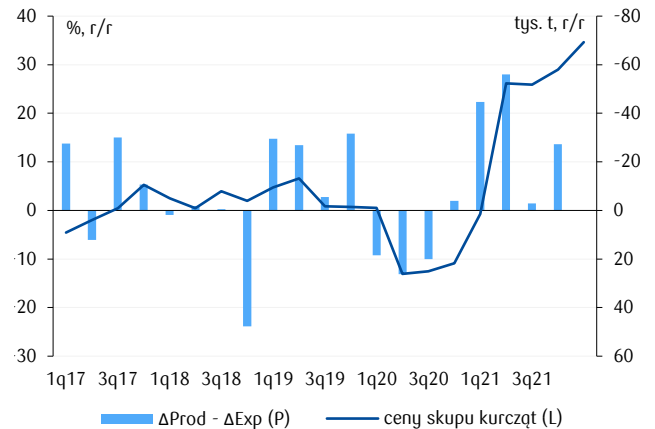
PRODUKCJA DROBIU W TENDENCJI MALEJĄCEJ

- Według GUS w lutym'22 przeciętna cena skupu drobiu w Polsce była wyższa 30% r/r. Wzrosty cen drobiu mają charakter globalny. Silne podwyżki cen obserwuje się np. w USA, gdzie grypa ptaków istotnie ogranicza produkcję.

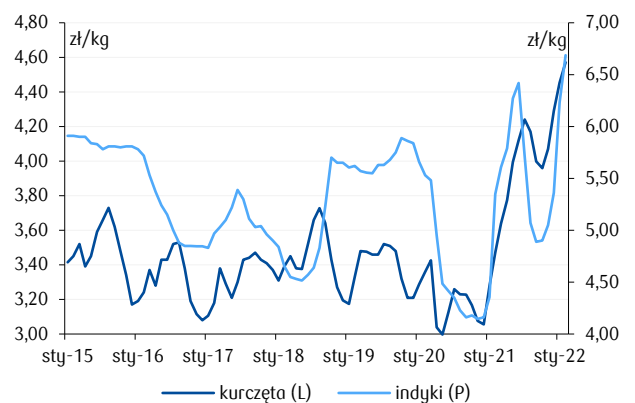
PERSPEKTYWY 2022

 Prognozujemy, że przeciętna cena skupu drobiu (GUS) w średnio w 2022 wzrośnie o 24-29% r/r, z czego dynamika w 2h22 wynieść może 20-28% r/r. Główną przyczyną wzrostów będzie narastająca presja kosztowa w produkcji żywca. Dynamiczny wzrost cen pasz zostanie wzmocniony podwyżkami cen skupu zbóż po rosyjskiej agresji na Ukrainę, poprzez ograniczenia w dostępności komponentów paszowych z tego kraju oraz pośredniego oddziaływania sytuacji na rynku olejów na ceny soi.

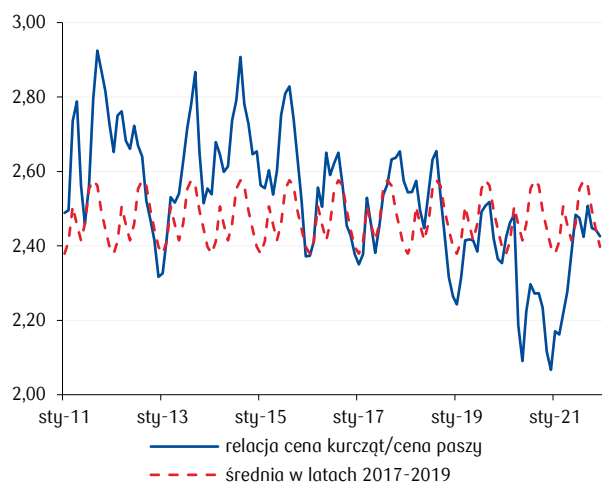
Zmiany produkcji i eksportu drobiu w Polsce vs zmiany cen skupu kurcząt

Ceny skupu kurcząt i indyków

Opłacalność chowu kurcząt

Źródło: GUS, MRiRW, Eurostat, PKO Bank Polski

Wieprzowina

SPADKI POGŁOWIA ŚWIŃ W UE

- Według Eurostatu, unijna produkcja mięsa wieprzowego, mierzona masą ubojową, w 4q21 zmniejszyła się o 0,8%, jednak spadki w 1q22 mogły istotnie pogłębić się. Pogłowie świń w UE-27 w grudniu'21 zmniejszyło się o 2,9% r/r do 141,69 mln szt., osiągając najniższy poziom od 2010. W największym stopniu do spadku przyczyniło się zmniejszenie pogłowia w Niemczech o 8,9% r/r (do 23,76 mln szt.; najmniej od 1995), w Polsce o 12,7% r/r (10,24 mln szt.) oraz w Holandii o 5,8% (10,87 mln szt.). Nie zwalnia natomiast wzrost pogłowia trzody chlewnej w Hiszpanii – w grudniu było wyższe o 5,1% r/r (vs +5,0% r/r w grudniu'20), a Hiszpania umocniła się na pozycji największego producenta trzody w UE.
- Niski poziom opłacalności chowu trzody chlewnej w pierwszych miesiącach 2022 (por. wykres) sugerować może, że dane dotyczące pogłowia trzody chlewnej w Polsce wskażą na ponowny jego spadek w relacji rocznej także w czerwcu'22, choć w mniejszej skali.

PODAŻ NIŻSZA OD OSŁABIONEGO POPYTU

- Zmiany po stronie podażowej mają największy wpływ na obecny kształt unijnego rynku wieprzowiny. Zapotrzebowanie na rynkach trzecich znajduje się poniżej ubiegłorocznego poziomu – według Eurostatu unijny eksport mięsa wieprzowego w 4q21 zmalował o blisko 30% r/r po spadku o 17% r/r w 3q21, głównie z powodu 66-proc. spadku eksportu do Chin. Z uwagi na wysoką bazę, prawdopodobnie istotną obniżkę eksportu zaobserwujemy również danych za 1q22.
- Spadek sprzedaży zagranicznej w 4q21 wciąż przewyższał wolumenowo spadek unijnej produkcji żywca, a rynek wieprzowiny, mimo większej sprzedaży do HoReCa, pozostawał nadwyżkowy. Niemniej, pogłębienie spadków produkcji w 1q22, prawdopodobnie ponad wolumen spadku eksportu, pogorszyło sytuację podażową na rynku UE, wpływając na znaczące odbicie cen trzody na rynku europejskim.

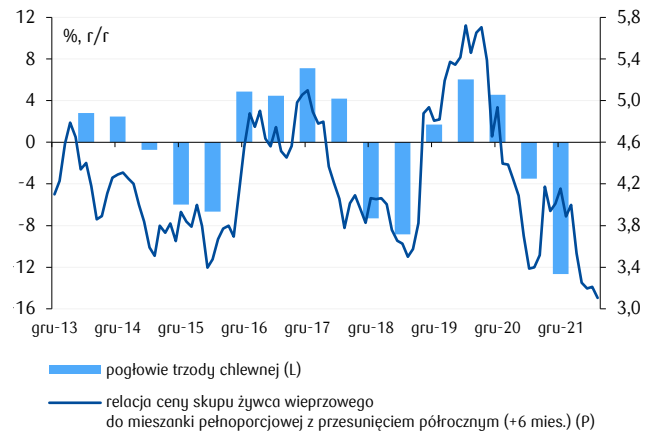
SZYBKI WZROST CEN TRZODY W 1Q22

- Co prawda przeciętna cena skupu trzody chlewnej w lutym była tylko o 0,9% wyższa r/r, jednak marzec przyniósł znaczące wzrosty. Ceny od połowy lutego (13-20.02) do połowy marca (13-20.03) odnotowały wzrost o 63% - nigdy wcześniej nieobserwowany w takiej skali w tak krótkim czasie. Zmiany na niemieckim rynku sugerują, że średnio w marcu dynamika cen r/r przekroczy 25%. Prawdopodobne są dalsze podwyżki cen w 2022.

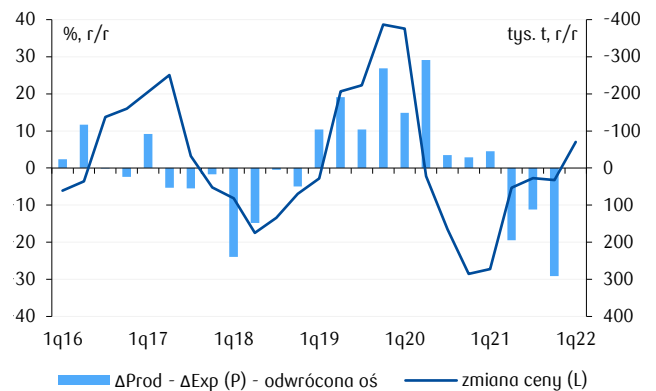
PERSPEKTYWY 2022

- Oczekujemy, że przeciętna cena skupu trzody chlewnej w Polsce wzrośnie o 28-36% r/r, tj. mocniej niż oczekiwaliśmy na koniec 4q21 (+8-20% r/r). Czynniki podażowe będą miały kluczowe znaczenie dla dynamiki cen w perspektywie krótkookresowej. Z uwagi na istotne przyspieszenie wzrostów cen pasz, wywołanych wojną, tłumiących wzrost opłacalności, istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego spadku pogłowia świń w perspektywie najbliższego półrocza.

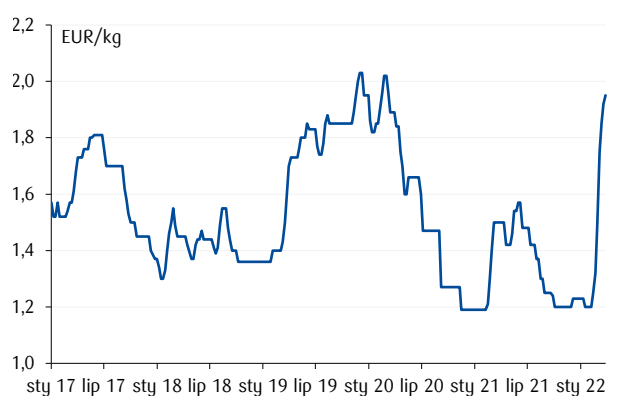
Pogłowie trzody chlewnej w Polsce a opłacalność chowu świń

Zmiany w produkcji i eksporcie mięsa wieprzowego w UE-27

Ceny tuczników w Niemczech

Źródło: GUS, MRiRW, Eurostat, PKO Bank Polski

Wołowina

OGRANICZONE DOSTAWY NA RYNKU ŚWIATOWYM

- W 4q21 unijna produkcja wołowiny, mierzona wagą ubojów ukształtowała się na poziomie zbliżonym do 4q20 (+0,3% r/r), po spadku o 0,9% r/r w 3q21, choć dynamika w poszczególnych krajach była zróżnicowana. Spadki produkcji wołowiny odnotowano u głównego eksportera w UE – Irlandii (-4,1% r/r), co negatywnie odbiło się na dostawach wewnętrznych. Choć warto zaznaczyć, że początek 2022 przyniósł wyraźną poprawę w tym zakresie (+11% r/r w styczniu i lutym). Jednocześnie światowe dostawy były deficytowe z uwagi na wciąż niską produkcję w Australii i Brazylii. Według IHS Markit uboje bydła w Brazylii w 2021 zmalały do poziomu najniższego od 17 lat.
- Zmiany w pogłowie bydła w krajach UE wskazują na możliwość utrzymania niskiej dynamiki produkcji wołowiny również w 2022. W grudniu'21 pogłowie bydła w UE-27 wyniosło 75,7 mln szt. i było niższe o 1,1% r/r, głównie z uwagi na spadki pogłowia we Francji (-2,7% r/r) i w Niemczech (-2,3% r/r). Niemniej, wzrost liczebności krajowego stada w Irlandii (+1,8% r/r) może sugerować zwiększenie dostaw z tego kraju w dalszej części 2022.

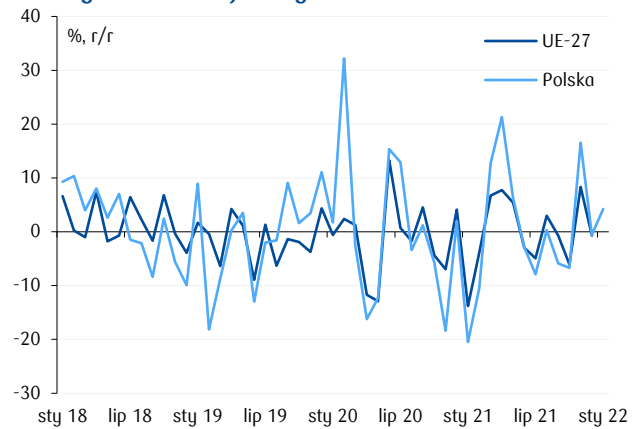
MNIEJSZY EKSPORT Z BRAZYLII

- Światowa podaż wołowiny w 4q21 ograniczana była znaczącym, bo aż blisko 39-proc. spadkiem brazylijskiego eksportu (choć tu za dużą część spadku odpowiada mniejszy eksport do Chin z uwagi na BSE) i australijskiego o 2,8% r/r. Jednocześnie utrzymywało się duże zapotrzebowanie na wołowinę na rynkach światowych, które wynikało z mniejszych niż przed rokiem obostrzeń pandemicznych w sektorze hotelarsko-gastronomicznym.
- Według GUS, polski eksport wołowiny świeżej i mrożonej w 4q21 zmniejszył się o 2,4% r/r wobec spadku o 6,9% r/r w 3q21. Mniejsze dostawy z Irlandii pozwoliły zwiększyć sprzedaż polskiej wołowiny m.in. do Francji o 17,9% r/r. Po spadkach w pierwszej części roku, wywołanych brexitem, w 2h21 ustabilizowała się sprzedaż do Wlk. Brytanii. Uwagę zwraca również utrzymujące się wysokie tempo eksportu polskiej wołowiny do Japonii. Wzrost cen spowodował, że wartość eksportu wołowiny z Polski w 4q21 była o 29% wyższa niż przed rokiem.

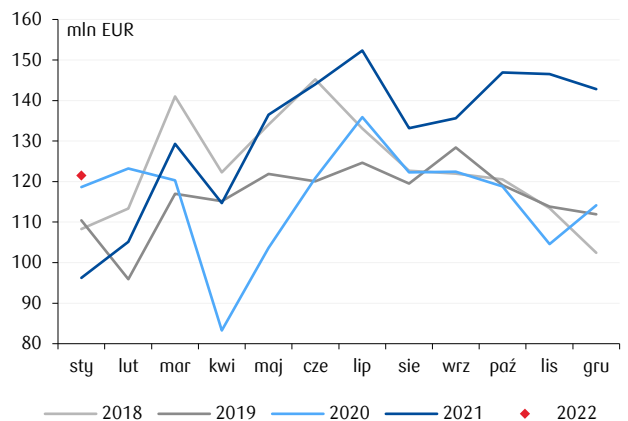
KOLEJNE REKORDY CEN SKUPU BYDŁA

- Według GUS przeciętna cena skupu bydła w Polsce w lutym'22 wzrosła o 39% r/r do rekordowego poziomu 9,76 zł/kg. Niemniej, dynamika wzrostów wyhamowywała. Podwyżkom w Polsce sprzyja w dużej mierze sytuacja na rynkach walutowych (słaby złoty).

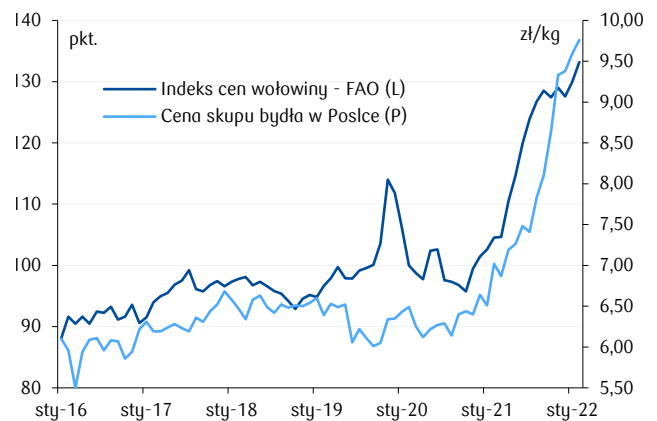
Dynamika ubojów bydła w Polsce vs UE-27

Polski eksport mięsa wołowego (CN 0201-02)

Ceny skupu bydła vs indeks cen wołowiny

Źródło: GUS, MRIRW, Eurostat, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

- Utrzymanie niskiej produkcji wołowiny, w warunkach rosnących kosztów produkcji i droższych produktów alternatywnych (wieprzowina i drób), wskazuje na możliwość utrzymania w 2022 cen bydła i wołowiny na wysokim poziomie. Czynnikiem negatywnym może być osłabienie koniunktury gospodarczej i wzrost niepewności w warunkach wojny w Ukrainie, co ograniczyć może wydatki konsumentów na droższe produkty, w tym wołowinę.

Owoce

WYŻSZA R/R PODAŻ JABŁEK

- Krajowy rynek jabłek znajduje się pod presją wysokiej podaży. Według WAPA zapasy jabłek w Polsce na początku marca były wyższe o 6,9% r/r wobec +1,2% r/r na początku stycznia. Zapasy w pozostałych krajach UE w marcu były wyższe o ok. 9% r/r.

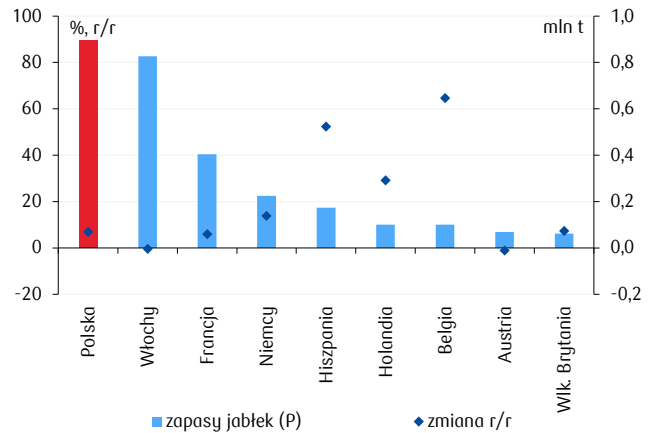
SPADEK EKSPORTU JABŁEK W STYCZNIU

- Zmniejszone tempo upłynniania zapasów jabłek w Polsce w 1q22 było warunkowane gorszymi wynikami handlu zagranicznego. Zakaz eksportu na Białoruś, spowodował, że polski eksport jabłek ogółem w styczniu zmalał o 17% r/r, choć łącznie w pierwszych siedmiu miesiącach sez. 2021/22 był wyższy o 45% r/r. Utrzymywało się wysokie tempo sprzedaży do Egiptu (+86% r/r w lip'21-sty'22 i +33% r/r w styczniu'22). Kraj ten posiada już blisko 24-proc. udział w wysyłkach tych owoców z Polski.
- Utrzymuje się wysoka dynamika sprzedaży soku jabłkowego z Polski – wg GUS wolumen eksportu w pierwszych 7 mies. sez. 2021/22 wzrósł o 40% r/r (+88% r/r w styczniu'22), głównie w wyniku 7-krotnie wyższej sprzedaży do Stanów Zjednoczonych. Możliwe jest utrzymanie dalszego wysokiego tempa wysyłek do USA. Wojna w Ukrainie prawdopodobnie przekieruje uwagę na koncentrat jabłkowy z Polski. Ukraina w 2021 była siódmym dostawcą zagęszczonego soku jabłkowego do USA, które z kolei były najważniejszym partnerem dla ukraińskich eksporterów. Rosyjska agresja na Ukrainę może również znacząco ograniczyć ukraiński eksport mrożonych malin – Ukraina odpowiada za blisko ¼ wartości dostaw mrożonych malin do UE. Tylko w 2021 wolumen unijnego importu tych owoców z Ukrainy wzrósł o 54% r/r.
- Wojna i ograniczony handel z Rosją mogą mieć również negatywny wpływ na eksporterów materiału szkółkarskiego – za 27% wartości polskiej sprzedaży zagranicznej drzew i krzewów żywych w 2021 odpowiadała Rosja.

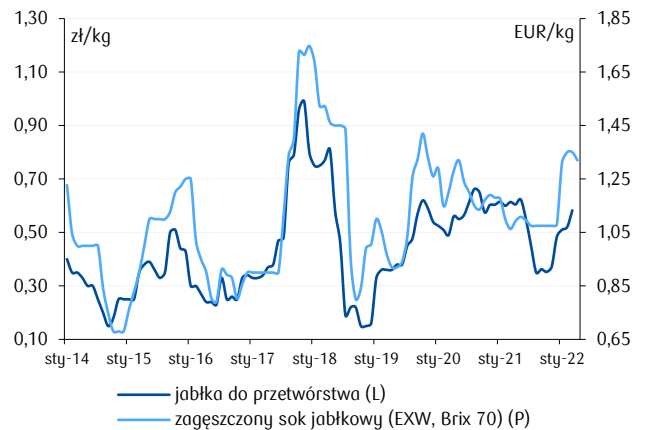
ROSNĄ CENY W PRZETWÓRSTWIE

- Według MRiRW przeciętna cena skupu jabłek deserowych w 1q21 była niższa o 19% r/r wobec spadku o 36% r/r w 4q21.
- 1q22 przyniósł ożywienie na rynku jabłek do przetwórstwa. Wskutek zwiększonego popytu ceny jabłek do przetwórstwa od początku roku do końca marca wzrosły o 29%. Ceny koncentratu soku jabłkowego z Polski w 1q21 były wyższe o 24% q/q (za IHS Markit).

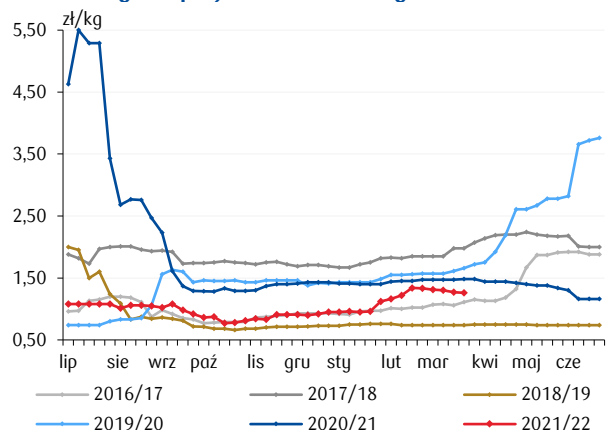
Zapasy jabłek w krajach europejskich w marcu'22

Ceny skupu jabłek do przetwórstwa i ceny soku jabłkowego z Polski

Ceny skupu jabłek deserowych w Polsce

źródło: IERIGŻ-PIB, MRiRW, IHS Markit, GUS, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

Spadek eksportu polskich jabłek na Wschód utrzymywać może zapasy na podwyższonym poziomie, co będzie ograniczająco wpływać na ceny. Niemniej, podwyżki cen energii oraz zwiększony popyt w przetwórstwie będą czynnikiem wpływającym dodatnio na tempo upłynniania zapasów, stąd niewykluczony jest scenariusz wzrostów cen na koniec sez. 2021/22. Czynnikiem ryzyka są uwarunkowania pogodowe – np. ryzyko wystąpienia przymrozków. Wolumen zbiorów i ich jakość w 2022 mogą zostać dotknięte wysokimi cenami nawozów i możliwymi ograniczeniami w ich dostępności i tym samym zużyciu.

Warzywa

WYHAMOWANIE PRODUKCJI MROŻONYCH WARZYW

- Według GUS produkcja mrożonych warzyw w firmach zatrudniających 50 os. i więcej w 4q21 wzrosła o 2,7% r/r, a w styczniu i lutym łącznie o 3,3% r/r, wobec wzrostu o 15,1% r/r w 3q21. Zmniejszona dynamika produkcji jest efektem ograniczeń podażowych, związanych ze spadkami zbiorów warzyw, mimo sprzyjającego czynnika wzrostu popytu w HoReCa.

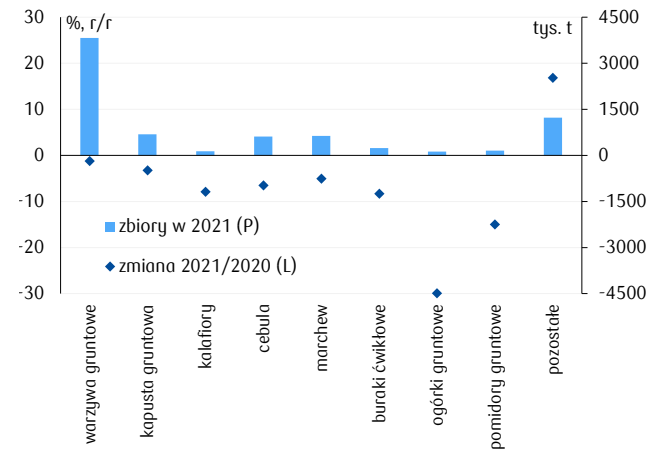
MNIEJSZE RESTRYKCJE W HORECA POWODEM WYŻSZEGO EKSPORTU

- W 4q21 sprzedaż zagraniczna mrożonych warzyw z Polski zwiększyła się wolumenowo o 3,6% r/r (+12% w ujęciu wartościowym) wobec +5,6% r/r w 3q21. Niemniej, w styczniu dynamika zanotowała spadek o 7% r/r z uwagi na mniejsze wysyłki do Białorusi (-63% r/r vs +50% r/r w 4q21), związane z wprowadzonym zakazem handlu, i pomimo zdecydowanie większej sprzedaży do Wlk. Brytanii (2,1-krotny wzrost), która wiązała się z niską ubiegłoroczną bazą, wywołaną brexitem.
- Według GUS wartość polskiego eksportu warzyw świeżych i grzybów w 4q21 wzrosła o 12,1% r/r, tj. nieznacznie bardziej niż w 3q21 (+11,5% r/r). Głównym powodem wzrostu był zdecydowanie większy wywóz pieczarek. Mniejsze restrykcje w funkcjonowaniu HoReCa były główną przyczyną wzrostów eksportu tych grzybów. W największym stopniu zwiększono sprzedaż do Wlk. Brytanii (+29% r/r) oraz do Francji (+18% r/r). Uwagę zwraca też większy eksport pomidorów (+23% r/r).
- Wpływ wojny na sektor warzyw może być częściowo odczuwalny w przypadku niektórych kategorii. Rosja w 2021 była znaczącym odbiorcą przetworzonych, mrożonych ziemniaków (frytek) z Polski, z blisko 28-proc. udziałem w polskim eksporcie ogółem tych produktów. W 4q21 eksport mrożonych ziemniaków (frytek) zwiększył się w ujęciu wolumenowym o 18,2% r/r, z czego wzrost eksportu do Rosji sięgnął 40%. Z kolei, biorąc pod uwagę import warzyw, warto odnotować ok. 12-proc. udział Rosji w imporcie ogórków i korniszonów.

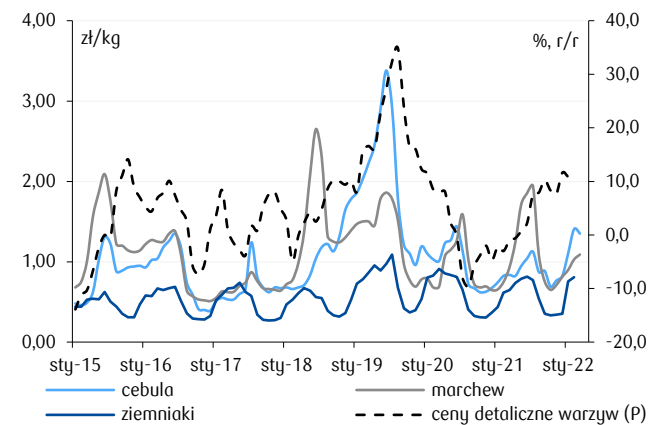
PRZYSPIESZONA DYNAMIKA CEN WARZYW

- Wzrosty cen warzyw podstawowych w relacji rocznej nasiliły się w 1q22 (por. wykres), co przekładało się na wysoką dynamikę cen detalicznych warzyw. Wzrost cen nośników energii zmaterializował się w postaci wyższych cen warzyw szklarniowych. Pomidory importowane na rynku hurtowym w Broniszach w lutym były droższe o 60% r/r, a w marcu o 53% r/r. W lutym ceny detaliczne warzyw wzrosły m/m, mimo wprowadzenia tarczy antyinflacyjnej.

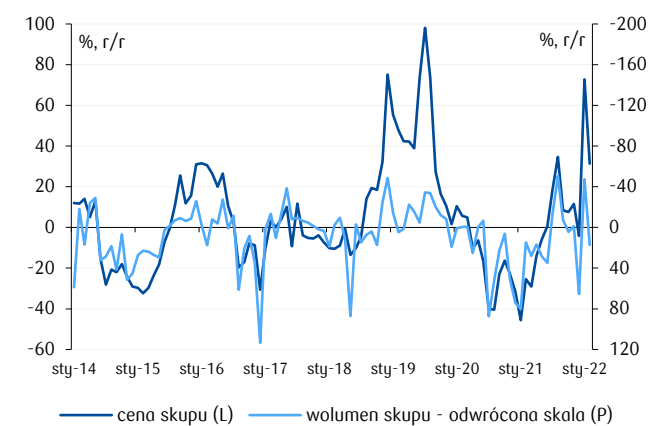
Zmiany zbiorów warzyw gruntowych w Polsce w 2021

Ceny skupu warzyw

Ceny i skup ziemniaków

źródło: IERIGŻ-PIB, GUS, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

Możliwe jest przyspieszenie tempa wzrostów cen warzyw w relacji rocznej. Wzrost cen nośników energii odbić się może na cenach krajowych warzyw spod osłon, a wyższe ceny nawozów mogą niekorzystnie przełożyć się na produkcję warzyw gruntowych. Ceny energii będą wpływać negatywnie na koszty produkcji i magazynowania mrożonych warzyw, co także może znaleźć odzwierciedlenie w szybszych niż dotychczas podwyżkach cen tej kategorii. Z danych PONT Info wynika, że branża 10.39 należy do jednych z najbardziej energochłonnych w przetw. spożywczym.

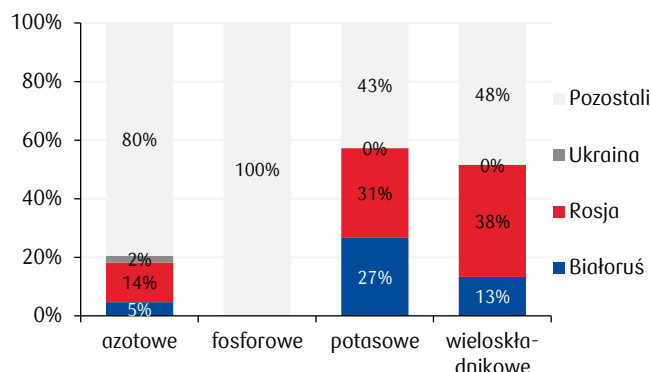

Nawozy

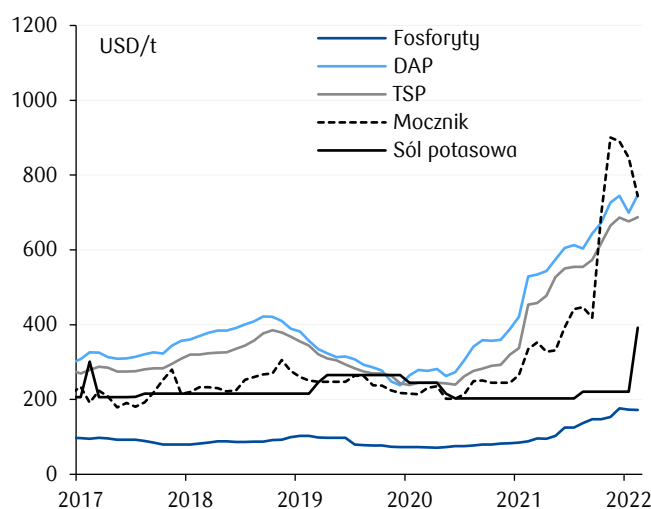
SILNY NEGATYWNY WPŁYW WOJNY NA RYNEK NAWOZÓW

- Ceny nawozów silnie wzrosły w 2021 i zbliżają się, lub przekroczyły (mocznik), szczyty z 2008. Drożej wszystkie rodzaje nawozów oraz surowce potrzebne do ich wyprodukowania – przede wszystkim gaz ziemny, który stanowi nawet do 80% kosztów wytworzenia nawozów azotowych, ale również sól potasowa i fosforyty.
- Sytuację pogorszyła wojna rosyjsko-ukraińska. Zarówno Rosja, jak i Białoruś, mają duże znaczenie w światowej produkcji i handlu nawozami. Bardzo istotny z punktu widzenia Unii Europejskiej jest rynek nawozów azotowych, czyli przede wszystkim mocznika i saletry amonowej, a Rosja i Białoruś odpowiadają łącznie za ok. 12% ich światowego eksportu. Co więcej, Białoruś i Rosja są na drugim i trzecim miejscu na świecie pod względem wartości wyeksportowanych nawozów potasowych. Rynek ten jest silnie skoncentrowany (zależny od występowania złóż soli potasowej) – nasi wschodni sąsiedzi odpowiadają za blisko 40% światowego eksportu, kolejne 40% dostarcza Kanada.
- Sankcjami Unii Europejskiej został objęty cały białoruski sektor nawozów potasowych, a wcześniej zakaz eksportu saletry amonowej ogłosiły władze rosyjskie. Zmniejszył się również handel nawozami w obszarze Morza Czarnego. Wreszcie podwyższona niepewność związana z dalszym przebiegiem konfliktu i ogłaszaniem sankcji, przy niskich stanach magazynowych, wprowadziły dużą zmienność na europejskim rynku gazu ziemnego, wynosząc cenę surowca na historycznie wysokie poziomy. Odbija się to na producentach nawozów azotowych, którzy przy tak wysokich cenach gazu ziemnego decydują się na zmniejszenie bieżącej produkcji. Prowadzi to do zmniejszenia dostępności nawozów i zwiększenia cen, na czym korzystają firmy nawozowe z innych części globu.

Polski import nawozów w 2020

Notowania wybranych nawozów na rynkach światowych

DAP – fosforan amonu, Zatoka Meksykańska, TSP – superfosfat potrójny, Zatoka Meksykańska, mocznik – Morze Czarne, sól potasowa – Vancouver, Fosforyty – Afryka Północna;

Źródło: Eurostat, Bank Światowy, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

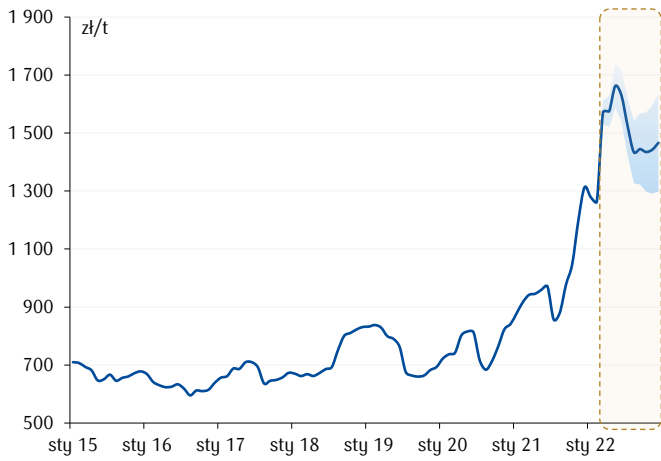
W najbliższych miesiącach ceny nawozów na rynkach światowych najprawdopodobniej będą nadal rosły. Przemawiają za tym nadal bardzo wysokie ceny gazu ziemnego w Europie (ponad 100 EUR/MWh, niemal 50% wyżej niż na początku roku) i zwiększony popyt na nawozy. Sytuacja może ulec zmianie w razie poprawy stosunków z Rosją i Białorusią (zwiększenia importu nawozów i obniżenia cen gazu w Europie).

Z uwagi na strategiczne znaczenie sektora rolnego dla kraju, rząd stara się ograniczyć negatywne skutki drogich nawozów. Pierwszym ruchem było czasowe obniżenie stawki VAT na nawozy (korzystają na tym rolnicy tzw. „ryczałtowi”), a drugim zapowiedź dopłat w wysokości 500 zł do każdego hektara do 50 hektarów na gospodarstwo.

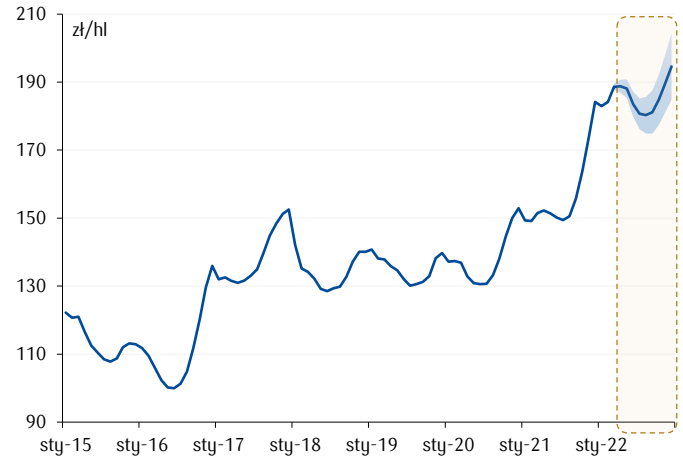
Aneks

PROGNOZY CEN WYBRANYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W 2022

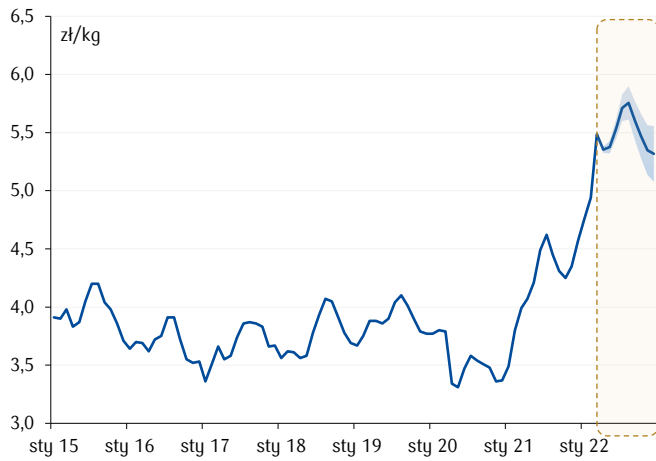
Ceny skupu pszenicy

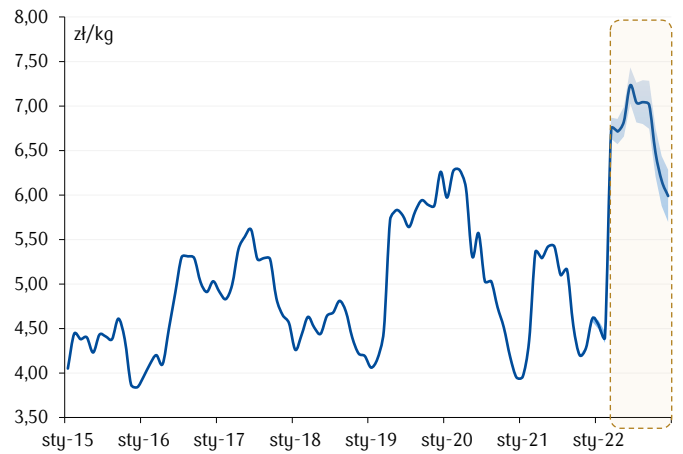
Ceny skupu mleka

Ceny skupu drobiu

Ceny skupu trzody chlewnej

źródło: GUS, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski S.A.
 ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
 t: 22 521 80 84
 email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu

Piotr Bujak piotr.bujak@pkobp.pl 22 521 80 84

Zespół Analiz Sektorowych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

Michał Koleśnikow (Kierownik)	michal.kolesnikow@pkobp.pl	22 521 81 23
Aleksandra Balkiewicz-Żerek	aleksandra.balkiewicz-zerek@pkobp.pl	22 521 56 59
dr Mariusz Dziwulski	mariusz.dziwulski@pkobp.pl	22 521 81 88
Piotr Krzysztofik	piotr.krzysztofik@pkobp.pl	22 521 81 25
Maciej Rozkrut	maciej.rozkrut@pkobp.pl	22 521 87 39
Anna Senderowicz	anna.senderowicz@pkobp.pl	22 521 81 24
Karolina Sędzimir	karolina.sedzimir@pkobp.pl	22 521 81 28

Jesteś zainteresowany otrzymywaniem raportów analitycznych PKO Banku Polskiego? Napisz do nas: DAE@pkobp.pl

Nasze analizy znajdziesz również na **Twitterze** oraz na stronie internetowej **Centrum Analiz PKO Banku Polskiego**:

Centrum
Analiz

Materiał zatwierdził(a): Michał Koleśnikow

Informacje i zastrzeżenia:

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.